

Sygn. akt I C 930/22 upr.

UZASADNIENIE

punktu I, II, IV wyroku z dnia 12.07.2023 r.

Strona powodowa Bank (...) S.A. z siedzibą w W., w pozwie wniesionym w dniu 05.05.2021 r. do tut. Sądu, domagała się zasądzenia od pozwanego M. M. kwoty 11.462,22 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP z ograniczeniem do odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 10.498,29 zł od dnia 27.04.2021 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie domagała się zasądzenia kosztów procesu na jej rzecz (k. 2-3).

W uzasadnieniu podano, że pozwana posiada wobec powoda wymagalne zadłużenie wynikające z umowy pożyczki gotówkowej nr (...), ewidencjonowanej na rachunku nr (...). Zgodnie z postanowieniami umowy, bank udzielił pozwanemu kredytu w łącznej kwocie 14.265,70 zł, a pozwany zobowiązał się do spłaty kredytu zgodnie z warunkami umowy. Pozwany nie dokonywał regularnych wpłat na poczet spłaty zobowiązania z tytułu ww. umowy, co doprowadziło do powstania zadłużenia przeterminowanego. Z uwagi na powyższe, umowa pożyczki została wypowiedziana pismem z dnia 16.01.2020 r., jednak pomimo upływu terminu wypowiedzenia, pozwany nie dokonał spłaty swojego zobowiązania wobec powoda, w związku z czym przedmiotowe wypowiedzenie uprawomocniło się, a całość stała się wymagalna w dniu 10.03.2020 r.

W dniu 28.05.2021 r. Referendarz tut. Sądu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w uwzględnieniu żądania pozwu (k. 27).

Zarządzeniem z dnia 7.02.2022 r. dla pozwanego, nieznanego z miejsca pobytu ustanowiono kuratora procesowego w osobie adw. I. M. (k. 59).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, kurator pozwanego, domagała się oddalenia powództwa w całości, zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych oraz przyznania jej wynagrodzenia. Podniosła zarzut braku legitymacji biernej po stronie pozwanego (k. 90-92).

W uzasadnieniu podniosła zarzut przedawnienia roszczenia głównego i roszczeń związanych z tytułu pożyczki, jako spleaconej. Wskazała, że powód nie przedłożył umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym, przez co nie wiadomo czy miało miejsce zdarzenie objęte umową ubezpieczeniową, nie wiadomo też, czy powód zwrócił pozwanemu część składki z uwagi na rozwiązanie umowy przed upływem okresu jej trwania. Kurator wskazała, że powód nieprawidłowo naliczył odsetki za okres od dnia 10.08.2019 r. do 09.03.2020 r., gdyż zgodnie z umową odsetki miały być naliczane w stałej wysokości, tj. 7,990%, a nie jak przyjął powód do swoich wyliczeń 8,99%. Z ostrożności procesowej podniosła zarzut nieprawidłowego i nieskutecznego doręczenia wezwań i korespondencji przez powoda, tj. na inny adres niż wskazany przez pozwanego, a w konsekwencji nieskuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki pozwanemu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24.08.2018 r. została zawarta umowa pożyczki gotówkowej nr (...) pomiędzy Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W., a M. M. na kwotę 10.000 zł. Całkowita kwota do wypłaty na podstawie umowy wynosiła 14.265,70 zł. Okres spłaty ustalono na 99 miesięcy, każda rata miała być płatna do 10-tego dnia każdego miesiąca w kwotach po 197,23 zł. (...) ustalono na 20,06%. Nominalne roczne oprocentowanie wynosiło 7,990%, z zastrzeżeniem, że w czasie trwania umowy, gdy nominalne roczne oprocentowanie pożyczki będzie wyższe niż stopa odsetek maksymalnych określonych w art. 359 § 2¹ k.c., bank w okresie przekroczenia do naliczania należnych odsetek zastosuje stopę odsetek maksymalnych. Oprocentowanie dla zadłużenia przeterminowanego na dzień zawarcia umowy wynosiło 10% w stosunku rocznym, co stanowi czterokrotność stopy lombardowej NBP, z zastrzeżeniem, że oprocentowanie to nie może przekraczać w stosunku rocznym stopy odsetek maksymalnych za opóźnienie określonych w art. 481 § 2¹ k.c. Oplata przygotowawcza wynosiła 0 zł, natomiast prowizja 999 zł i została obliczona od całkowitej kwoty pożyczki i pobierana przez doliczenie jej do kwoty pożyczki, zwiększając tym samym wysokość kwoty pożyczki do spłaty, a

następnie poprzez potrącenie jej od wypłacanej kwoty pożyczki z rachunku wskazanego w umowie. Wysokość składki ubezpieczeniowej z tytułu umowy ubezpieczenia wynosiła 3.266,70 zł. Łączna kwota odsetek wynosiła 5.442,61 zł, przy założeniu terminowej spłaty pożyczki. Całkowity koszt pożyczki wynosił 9.708,31 zł, przy założeniu terminowej spłaty pożyczki. Całkowita kwota do zapłaty to 19.708,31 zł. Uruchomienie pożyczki następowało poprzez przelew środków na rachunek najpóźniej w ciągu 7 dni po przyjęciu przez bank dokumentów potwierdzających skuteczne ustanowienie prawnych zabezpieczeń pożyczki przewidzianych w umowie, uiszczeniu opłaty przygotowawczej oraz po spełnieniu przez pożyczkobiorcę warunków określonych w umowie. W przypadku braku spłaty zobowiązań w ustalonym terminie, bank nie wcześniej niż 5 dni od wystąpienia zadłużenia przeterminowanego, miał podjąć czynności monitorujące, o których mowa w § 15. Pożyczkobiorca mógł dobrowolnie zawrzeć za pośrednictwem banku umowę ubezpieczenia w formie indywidualnej z ubezpieczycielami, na zasadach określonych w WU, na wypadek: zgonu, poważnego zachorowania, utraty stałych źródeł dochodów albo hospitalizacji w wyniku nieszczęśliwego wypadku, całkowitej niezdolności do pracy albo inwalidztwa w wyniku nieszczęśliwego wypadku, czasowej niezdolności do pracy albo zgonu w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Składka z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia była określana w WU i pobierana była jednorazowo z góry za cały okres ochrony ubezpieczeniowej (kwota składki uwzględniona była w kwocie do wypłaty na podstawie umowy). W przypadkach zakończenia ochrony ubezpieczeniowej określonych w WU ubezpieczyciel za pośrednictwem banku miał dokonać proporcjonalnego zwrotu części składki z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiadającej niewykorzystanemu okresowi ochrony. Zwrot miał być dokonany poprzez odpowiednie pomniejszenie kwoty zadłużenia z tytułu umowy. Zmiana odsetek od zadłużenia przeterminowanego następować miała w przypadku każdorazowej zmiany stopy lombardowej NBP. Nowa wysokość odsetek od zadłużenia przeterminowanego obowiązywała z dniem wejścia w życie nowej wysokości stopy lombardowej NBP, przy czym nie mogła przekraczać w stosunku rocznym stopy odsetek maksymalnych za opóźnienie, określonych w art. 481 § 2¹ k.c.

W przypadku braku spłaty zobowiązań w ustalonym terminie bank, nie wcześniej niż 5 dni od wystąpienia zadłużenia przeterminowanego, mógł podjąć czynności monitorujące, o których mowa w ust. 6 regulaminu. Zgodnie z § 14 regulaminu, kredytobiorca zobowiązany był w okresie kredytowania informować bank o każdej zmianie swoich danych osobowych, w szczególności o zmianie adresu do korespondencji. W przypadku nie powiadomienia banku o zmianach określonych w ust. 1 bank nie odpowiadał za wynikłe z tego tytułu szkody. Wszelka korespondencja miała być wysyłana przez bank na ostatni adres do korespondencji podany przez kredytobiorcę.

Dowód: umowa pożyczki gotówkowej – k. 8-10, regulamin kredytów i pożyczek – k. 14-15, certyfikat ubezpieczeniowy – k. 103

W dniu 24.08.2018 r. kwota pożyczki została wypłacona pozwanemu na rachunek bankowy. Łącznie wypłacono 14.265,70 zł, z czego 10.000 zł stanowił kapitał dla pozwanego, 999 zł zostało przeznaczone na prowizję, a 3.266,70 zł na ubezpieczenie.

W okresie od 10.10.2018 r. do 28.08.2019 r. pozwany dokonywał nieregularnych spłat, w dowolnych kwotach, których wysokość nie odpowiadała ustalonej w umowie wysokości raty.

Pismem z dnia 15.11.2019 r. pozwany M. M. został ostatecznie wezwany do zapłaty kwoty 597,75 zł – w terminie 14 dni. Jednocześnie poinformowano pozwanego o możliwości restrukturyzacji zadłużenia.

Pismem z dnia 16.01.2020 r. pozwanemu wypowiedziano umowę kredytu.

W dniu 10.03.2020 r. ubezpieczyciel zwrócił część składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej związanej z wypowiedzeniem umowy przez bank w kwocie łącznej 2.658,66 zł. Kwota ta w całości została zaliczona na spłatę kapitału umowy pożyczki zawartej z pozwanym.

Dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty – k. 16, potwierdzenie nadania – k. 17, wypowiedzenie umowy kredytu – k. 18, zestawienie transakcji – k. 104

Zgodnie z wyciągiem z ksiąg banku z dnia 27.04.2021 r., wysokość wymagalnego zadłużenia pozwanego wynosiła łącznie 11.462,22 zł i obejmowała należność główną w kwocie 10.498,29 zł i odsetki umowne naliczone od należności głównej od 10.08.2019 r. do 09.03.2020 r. w kwocie 640,06 zł naliczone według stałej stopy procentowej w wysokości 8,99% w skali roku.

Dowód: wyciąg z ksiąg banku – k. 4

W chwili obecnej nie wiadomo gdzie pozwany przebywa. Nie wskazał też w banku swojego nowego adresu korespondencyjnego.

Dowód: niesporne

Ustalając powyższy stan faktyczny, Sąd oparł się na dokumentach przedstawionych przez powoda, które nie budziły żadnych wątpliwości Sądu. Stanowiły one kopie osobiście podpisanych przez pozwanego dokumentów, które zostały poświadczone za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika powoda. Sąd nie miał żadnych wątpliwości, co do wiarygodności ww. dokumentów. Kurator pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie twierdził, że pozwany nie zawierał ww. umowy, wskazał co prawda, że według niego powództwo jest niezasadne, gdyż pożyczka została w całości spłacona. W tym zakresie Sąd nie mógł dać wiary jego głośnym twierdzeniom, skoro powód na okoliczność wysokości dochodzonego roszczenia przedstawił wyciąg z rachunku bankowego pozwanego, z którego wynikają wszystkie transakcje dokonane przez pozwanego w związku ze spłatą kredytu.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tą samą ilość pieniędzy.

W niniejszej sprawie pozwany zawarł umowę pożyczki gotówkowej w dniu 24.08.2018 r., na mocy której zobowiązał się do spłacenia na rzecz banku kwoty 14.265,70 zł, na którą złożyły się: całkowita kwota kredytu w wysokości 10.000 zł, prowizja w kwocie 999 zł i składka ubezpieczeniowa w kwocie 3.266,70 zł pobrana za cały okres kredytowania.

Umowa kredytowa zawiera szczegółowe warunki i cele dla których została zawarta oraz konsekwencje braku spłaty poszczególnych rat uwidocznionych w harmonogramie spłat. Pozwany podpisując osobiście przedmiotową umowę, zgodził się na te warunki, których nie spełnił. Wpłaty, których dokonywał w okresie od 10.10.2018 r. do 28.08.2019 r. pozwany, były nieregularne, w dowolnej wysokości (nieodpowiadającej ustalonej w umowie wysokości raty). Po tym czasie, pozwany zaprzestał dokonywania jakichkolwiek spłat. Na skutek powyższego pismem z dnia 15.11.2019 r. pozwany M. M. został ostatecznie wezwany do zapłaty kwoty 597,75 zł – w terminie 14 dni, czego nie uczynił. W konsekwencji powyższego, pismem z dnia 16.01.2020 r. pozwanemu wypowiedziano umowę kredytu, a w dniu 10.03.2020 r. ubezpieczyciel zwrócił część składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej związanej z wypowiedzeniem umowy przez bank w kwocie łącznej 2.658,66 zł, która to kwota w całości została zaliczona na spłatę kapitału umowy pożyczki zawartej z pozwanym.

W tym miejscu należy się odnieść do poniesionego przez kuratora pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia, który nie zasługiwał na uwzględnienie. Umowa została zawarta w dniu 24.08.2018 r. na 99 miesięcznych rat, została wypowiedziana pismem z dnia 10.03.2020 r. i wtedy też zadłużenie stało się wymagalne w całości, natomiast powództwo w niniejszej sprawie zostało wniesione w dniu 05.05.2021 r. Zgodnie natomiast z art. 118 k.c. termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata, przy czym koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego. W niniejszej więc sprawie roszczenie, które stało się wymagalne 10.03.2020 r., na pewno nie było przedawnione w momencie wniesienia sprawy do Sądu (05.05.2021 r.), która to czynność skutecznie przerwała bieg terminu przedawnienia.

Z ustaleń Sądu, poczynionych na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda wynika też, że ubezpieczyciel zwrócił pozwanemu część niewykorzystanej składki ubezpieczeniowej, związanej z rozwiązaniem umowy przed jej terminem. Kwota ta – zgodnie z postanowieniami umowy zawartej pomiędzy stronami - została zaliczona na spłatę kapitału umowy pożyczki zaciągniętej przez pozwanego. W związku z powyższym, kolejny zarzut kuratora nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na uwzględnienie nie zasługiwał też zarzut, odnośnie rzekomego braku legitymacji biernej po stronie pozwanego, który to fakt kurator wiązał z umową ubezpieczenia zawartą przez pozwanego. W tym zakresie wskazać należy, że pozwany nie zgłaszał, by miało miejsce jakiegokolwiek zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową (która wygasła w momencie wypowiedzenia umowy przez bank, w związku z czym pozwanemu zwrócono niewykorzystaną część składki, o czym była mowa powyżej). W związku z powyższym, Sąd nie miał wątpliwości, że pozwany posiada legitymację bierną w niniejszej sprawie, skoro zawarł umowę pożyczki nr (...) w dniu 24.08.2018 r. z powodowym bankiem, a jednocześnie nie miało miejsca żadne zdarzenie ubezpieczeniowe, które ewentualnie spowodowałoby przejęcie odpowiedzialności za spłatę pożyczki przez ubezpieczyciela, zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia pożyczki.

Odnośnie zakwestionowania przez kuratora prawidłowości wezwania do zapłaty oraz wypowiedzenia umowy przez bank, wskazać należy, że zgodnie z § 14 regulaminu, kredytobiorca zobowiązany był w okresie kredytowania informować bank o każdej zmianie swoich danych osobowych, w szczególności o zmianie adresu do korespondencji. W przypadku nie powiadomienia banku o zmianach określonych w ust. 1 bank nie odpowiadał za wynikłe z tego tytułu szkody. Wszelka korespondencja miała być wysyłana przez bank na ostatni adres do korespondencji podany przez kredytobiorcę. W niniejszym stanie faktycznym M. M. nie podał w banku swojego nowego adresu, nie znają go nawet jego rodzice, ani nie udało się go ustalić kuratorowi. Trudno więc wymagać, by bank miał ustalać nowy adres klientów za każdym razem kiedy korespondencja od nich wróci z adnotacją o podwójnej awizacji. To w interesie klientów jest być w stałym kontakcie z bankiem, by w razie potrzeby móc dokonywać istotnych zmian w umowie, czy składać wnioski np. o restrukturyzację długu (co proponowano pozwanemu w wezwaniu do zapłaty).

Odnośnie prawidłowości naliczania odsetek przez powoda – kurator wskazał bowiem, że w umowie ustalono odsetki w wysokości 7,99%, a ostatecznie naliczono je w wysokości 8,99% wyjaśnić trzeba, że w § 10 umowy pożyczki gotówkowej zawartej przez strony zastrzeżono, że nominalne roczne oprocentowanie pożyczki uwzględnia obniżenie oprocentowania o 1 punkt procentowy, w związku z deklaracją pożyczkobiorcy o przelewaniu wynagrodzenia i miało zostać na obniżonym poziomie, jeżeli w każdym miesiącu okresu obowiązywania pożyczki na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy pożyczkobiorcy w Banku (...) S.A. wpłynęłyby środki w kwocie 1000 zł (§ 4). W przypadku niespełnienia warunku bank od następnego miesiąca po miesiącu, w którym warunek nie został spełniony, mógł zastosować oprocentowanie podwyższone o ilość punktów wskazaną powyżej oraz przeliczyć harmonogram spłat pożyczki, w wyniku czego zmienić się mogła wysokość rat spłaty, natomiast liczba rat pozostawała bez zmian. W niniejszej sprawie miała miejsce taka sytuacja, w związku z czym powodowy bank miał prawo zastosować podwyższone oprocentowanie, co też uczynił.

Podsumowując, Sąd uznał, że powodowi niewątpliwie należy się zwrot całej kwoty dochodzonej pozwem, której wysokość została szczegółowo rozliczona przez powoda (również co do odsetek skapitalizowanych), co dało łącznie kwotę 11.462,22 zł z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego w stosunku rocznym z ograniczeniem do odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 10.498,29 zł od dnia 27.04.2021 r. do dnia zapłaty, o czym orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach (punkt II) Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzone od pozwanego na rzecz powoda koszty złożyły się: opłata sądowa od pozwu (750 zł), opłata od pełnomocnictwa (17 zł), wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika powoda (3.600 zł), zaliczka na kuratora (1.771,20 zł).

W punkcie IV Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.244,46 zł , tytułem wydatków tymczasowo poniesionych ze środków Skarbu Państwa na wynagrodzenie dla kuratora.

Sędzia Maria Reško

ZARZĄDZENIE

Odnotować uzasadnienie,

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć kuratorowi pozwanego z pouc. o apelacji,

kal. 14 dni.

N., dnia 18 sierpnia 2023r.

Sędzia Maria Reško